

TMMOB
JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
CHAMBER OF GEOLOGICAL ENGINEERS OF TURKEY
Merkez: Hatay 2 Sokak No: 21 Kocatepe/ANKARA
Tel: 0312 432 30 85 - 434 36 01 • Faks: 0312 434 23 88
web: www.jmo.org.tr e-posta: jmo@jmo.org.tr
PK 464 - Yenışehir 06444 ANKARA

Sayı: 869/500-2

20.03.2019

Konu: Kazı Güvenliđi ve Alınacak Önlemler Genelgesi

DAĐITIMLI

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 31.08.2018 tarihi E. 150340 sayılı (2018/10 nolu) “Kazı Güvenliđi ve Alınacak Önlemler” ile ilgili bir genelge yayınlamıştır. Genelge, 24.07.2018 tarihinde İstanbul Sötlüce’de komşu parselde yapılan temel kazısı nedeniyle 4 katlı bir binanın göçmesi ve yine Temmuz ayı içinde İstanbul’da çeşitli semtlerde meydana gelen kazı – istinat duvarları göçme vakalarını müteakiben yayınlanmıştır.

Söz konusu genelgenin, yayınlandığı tarih itibariyle yürürlükte olan “Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik” ve 18.03.2018 tarih ve 30364 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanmış ve 01.01.2019 tarihinde yürürlüğe giren yeni “Türkiye Bina Deprem Yönetmeliđi”nin tamamlayıcısı olduğu ifade edilmiştir. Genelgede vurgulanan esaslar genel olarak sadece toprak zeminler için olup, zemin mekaniği prensipleri dikkate alınarak sadece inşaat mühendisliği bakış açısıyla hazırlanmıştır. Aynı bakış açısı 01.01.2019 tarihinde yürürlüğe giren yeni Türkiye Bina Deprem Yönetmeliđi’nde de görölmektedir. Toprak zeminler, kaya kütlelerinin tümüyle ayrışması ve taşınması sonucunda oluşan doğal jeolojik ortamlardır. Bu nedenle sadece inşaat mühendisliği yaklaşımı ile değerlendirme yapmak doğru değildir. Jeoteknik sadece zemin mekaniğinden değil aynı zamanda kaya mekaniği ve mühendislik jeolojisi dallarından da oluşmaktadır. Bu açıdan jeoloji mühendisliğinin dâhil olduğu çok disiplinli bir alandır.

TUİK verilerine bakıldığında yılda 150 ile 180 bin arasında değişen oranda yapı ruhsatı düzenlenmektedir. Bu binaların yaklaşık %50-%60’lık bölümü yani yaklaşık 90.000 ruhsat alan yapı, kaya kütleleri üzerine oturmaktadır. Bu durum göz önüne alındığında, derin kazı uygulamalarının çoğunluğu farklı düzeyde bozunmuş veya ayrışmış kaya kütleleri içerisinde yapılmaktadır. Bu nedenle, litolojik açıdan tek tür yer malzemesiyle tanımlanmış olsa da, uygulamada etkileşilen ortam, zemin ile sağlam kaya arasında davranış gösterir ve doğal (primer/sekonder) süreksizliklerin denetimindedir. Pratikte, sistem büyüklüğünün (kazıya bağlı etkileşimin olduğu bölge) de davranış ve dayanım üzerinde önemli olduğu bilinmektedir. Bu nedenle, yerin sığ kısmında, birbirinden farklı direnç ve davranışa sahip, farklı düzeyde ayrışmış ortamın, ayrışma profilinin bilinmesi, üç boyutlu sayısal mühendislik jeolojisi modelinin oluşturulması, oluşturulan modelin uygulamanın adımları, süresi ve imalat süreci dikkate alınarak güvenli ve gerçekçi sorgulanması, mühendislik tasarımının başarısı açısından vazgeçilemeyecek öncelikli koşuldur.

Genelge ekinde verilen **Kazı Çukurlarının Desteklenmesi İle İlgili Uyulacak Esaslar incelendiğinde,**